

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 2. Desumpta ex cap. 40. lib. Genes. in quo describitur Pincernæ
& Pistoris Regii captivitas, utriusque somnia. Josephi somniorum
explicatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

que delectabile. Tum ut jam semel deceptam propinquius malæ occasioni conjungeret, persuasit: periculum mortis subesse nullum, etsi legeret fructum, ac manu gestans odorem exploraret. *Tulit ergo de fructu ejus.* O Eva malesana parens! quid agis? Ah! tetigisse, periisse est, mox enim subnectit S. Textus. *Comedit, & comedendò perdit innocentiam, incurrit mortem, sic malam occasionem non fugisse, est ipsum subiisse malum.* Centenas ejusmodi praxes cacodæmon in Evæ posteris tentat, dum teneræ juventuti persuadet, ex familiari confortio personarum disparis sexûs nihil evenire periculi. Adolescenti cuidam suggerit: innocentiam manere integram, etsi in puellam elegantem oculos conjiciat, eam in via salutet, dein manu prensam domum deducat; hæc enim meræ Urbanitatis signa esse. Ab his audacior factus adolescens, frequenter colloqui, osculari incipit, & dum hæc quoque humanitatis palliò teguntur, tandem ad illa devenitur, quæ calamo scribere vetat religiosa modestia hinc optimè cecinit recentior quidam Poëta: *Post visum risum: post risum venit ad usum; post usum tactum, post tactum venit ad actum, post actum factum: post factum pernitet actum.* Jacobus Eremita miræ sanctitatis vir, etiam miraculis celebrer, hoc ipsum serò nimis se expertum esse ingemuit: nam à scœmina cujus societatem non fugerat, ad lapsum devolutus est: adeò, ut à qua antea dæmonem ejecerat, jam pudorem infelix amator expulerit, quin & vitam ipsam. Quare Christiane Lector! quantumvis sanctus & solidus in virtute esse tibi videaris, quantumvis ciliciò loricæ locò armeris in toto corpore, flammæ (occasiones videlicet peccandi) fuge; nî malis, de tua actum esse innocentia: & erit teste S. Ambrosio lib. 2. de pœnit. *Fortitudo tua ut savilla stuppæ, & opus tuum quasi scintilla, & succendetur utrumque simul, & non erit qui extinguat.*

Doctrina 2.

Desumpta ex cap. 40. lib. Genes. in quo describitur Pincerna & Pistoris Regii captivitas, utriusque somnia. Josephi somniorum explicatio.

N.60. Considera I. **Q**UAM instabiles sint Aulæ mundi que totius honores atque favores: Pincerna enim regius (si Judæis fas est credere) id unicum delicti comiserat: quòd Rex in poculo suo muscam, ex incuria Ministri relictam, invenerit; Pistoris verò omne pecca-

peccatum exstitit, pilus in pane repertus: & hem! unâ horâ perdidē-
re hi duo Regis gratiam, officiorum suorum Dignitatem; nullâ ra-
tione præteritorum meritorum habitâ. Quis hoc perpendens, non
dixerit cum Petro Dam. l. 4. Epist. 6. terrenos honores & dignitates
fumum imitari, qui quô altius extollatur, eò citius etiam à levi flatu
in nihilum redeat? Lucæ 4. Diabolus Christo (in sublimem locum
deducto) dicitur in momento omnia Regna Mundi ostendisse, ut fa-
ctum hoc lecturi intelligamus: in momento temporis ea omnia præ-
terire, quæ Mundus magni æstimat, adeoque teste S. Ambrosiô in hunc
locum: *sepè honor sæculi abiit, antequam venerit.* Per merum somnium
ad regales honores olim ascenderat Josephus, dum adhuc juvenem
agebat intra paternos lares, & ecce! surrêxere illicò fratres illius, ut
fictum Regem è Throno deturbarent. Et nonne *Aula & aura* unica
tantum differunt litterâ? quid autem aurâ instabilius? & tamen his
omnibus sat cognitis, tantum desudant Christiani in acquirendo
Principum & Magnatum favore, in obtinendis *Aulæ* honoribus &
officiis: ut teste Petrô Blessensi Epist. 14. *Gloriam Martyrii mererentur*
homines illi, hæc patientes pro Christo; nunc verò evadant Martyres sæculi, per
multas tribulationes Regnum Inferni intrantes. Utinam saperent exemplò
canis illius, qui semel Dominum suum secutus ad *Aulam*: cum ab
auleicis canibus malè exceptus domum rediret, nunquam imposte-
rùm ultrâ *Aulæ Vestibulum* dominum suum sequi voluit. Utinam
tam frequentî aliorum ruinâ docti discerent, *aulæ* honores & digni-
tates croco simillimos esse, tunc primùm altius excrefcenti, quandò
pedibus calcatur. Mirabimur forsan: cur tantus evaserit Moyses, &
ad tam grandem ascenderit Dignitatis apicem, ut Deus Pharaonis vo-
cicaretur? sed dubium resolvet Josephus lib. 6. antiquit. c. 5. narrans
quòd cum aliquando Termutis Pharaonis filia venustissimum hunc
pulsionem ad regni successionem adoptatum, regali adoptasset sinui,
& Rex blandè exceptum puerum pectori applicasset, imponens ei
diadema suum: is ocius diadema è capite detractum in terram abje-
cerit indignabundus, ac teneris pedibus conculcaverit. Ex quo col-
liges exemplo, verissimum esse effatum Emiff. Serm. de ascens. *Subli-*
mabunt nos, si fuerint infra nos: honores videlicet & Dignitates Mundi.

Considera 2. Errores commissos à duobus auleicis Pistore & Pin. N. 61.
cernâ figuram esse peccatorum illorum, quæ Theologi vocant ve-
nialia, hæc etsi pili aut mulcæ instar à nobis habeantur, damna ta-

men inferunt gravissima, de quibus audiatur Augustinus Homil. 50. in lib. 50. humil. sic asserens: *quamvis singula non lethali vulnere seriant, sicut homicidium & cetera hujusmodi, tamen omnia simul congregata velut scabies, quod plura sunt, necant, & nostrum dedecus ita exterminant, ut ab illius sponsi speciosi forma præ filiis hominum castissimis amplexibus separent, nisi medicamentum quotidiana patientia desecentur.* Hoc expertam se esse testabitur S. Catharina Senens. quæ ob unicum oculi deflexionem & durante oratione admissam distractionem, à Christo reprehensa, adeò erubuit, ut præoptaret coram toto potius confundi Mundo, quàm pari reprehensione denuò affici. Perpetraverat olim David scelera duo, plane gravissima, sed veniam impunitus promeruit: at numerandò subditos non gravius quàm venialiter dicitur peccasse, rigidam tamen pœnam subire coactus est. S. Hieronymus de Paula Romana scribens testatur: eam tot lacrymâs minimam noxam venialem expiâsse, ut illa gravissimorum criminum crederetur rea. Eusebius Theodoretò teste quadraginta annis unicum evagationem mentis gravissimè luxit. Alios non paucos numerò reperire fuit, quibus risus excusior, copiosior mensa, aspectus incautior, temporis exiguum dispendium, jocosum mendacium, vel alia hujus generis minora piacula copiosas lacrymas extorserunt, meritò timentibus: se eorundem causâ gravissimis à Deo plectendos pœnis. Vis Christiane Lector nosse, quam lædendi virtutem habeat veniale peccatum? dicam: illud esse *cancrum* animæ, qui sensim sine sensu depascat gratiam, donec illam penitus enecet, dum ad mortalem culpam disponit. Dicam: illud *lepram* esse, quæ adeò defœdet animam, ut divinis oculis abominabile reddatur objectum. Dicam: *paralysin* esse, quæ motum ad pia opera impediat. Dicam: *podagram* esse, quæ cursum in via perfectionis retardet. Dicam: *asthma* esse, quod ad cœlum aspirare non sinat. Dicam denique: nihil uspiam fœdum aut horrificum inveniri, quod veniali noxæ comparetur. Alphonsus Salmeron inter celebres Theologos non postremus, multâ autoritate fretus, asserere non dubitaverat: si contingeret, quempiam sua peccata etiam levia tam enormi in specie, quâ illa clarissimè intueatus Deus, cernere, ille quantocius ruptis præcordiis præ nimio horrore sensibus & vitâ destitutus exaresceret. Lorinus S. Scripturarum Interpres maximi nominis aspectum hunc ipsis gehennæ tormentis graviozem esse contendit. Ecce Christiane Lector! quod tu instar pili æstimas, trabs est

est in oculis tantorum virorum. Planè si hīs motivīs nondum deterritus, perges: *modica spernere*, tunc cum Josepho tibi præfagio, fore: ut aliquando ex furca purgantium pœnarum suspensus, gravissimè luas.

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 41. lib. Genesis, in quo describitur somnium Pharaonis de bobus, & explicatio Josephi.

Considera: **D**u noctuque nobis obtingere, quod semel in nocte ob- N.62.
tigitur Pharaoni: ille videbatur sibi, stare supra flumen: nos continuo supra illud stamus; quid enim tempus, quod in hoc mundo vivimus, nisi symbolum fluminis? ut unda pellit undam, ita dies trudit diem, & sicut à corrente flumine tantum habemus, quantum haurimus: ita ex annis perpetuò euntibus nihil accipimus, nisi quod in res perpetuò duraturas collocamus. Instar *bovm pinguium* illi sunt tantummodo reputandi dies, qui fuerant acquirendis meritis impensi. Nemo igitur, hortatur tam seriò S. Bernard ad Scholast. *Nemo vestrum parvi aestimet tempus, quod in Verbis consumitur otiosis. Volat verbum irrevocabile, volat tempus irremedibile, nec advertit inspiens, quid amittat. Licet fabulari aiunt, donec hora pertranseat. O! donec hora pertranseat, quam tibi ad agendam pœnitentiam, ad obtinendam veniam, ad acquirendam gratiam, ad promerendam gloriam miseratio Conditoris indulserat &c.* Si pauperi aperiretur thesaurus regius eâ conditione, ut intra horam tot exinde pecuniarum sumeret, quot posset: tali certè nec momentum unicum efflueret, quò extrahendis pecuniis non occuparet manus. Ad quid verò aliud ô Christiane! tibi Deus præsens indulset tempus, quàm ut meritoriis negotiis illud impendendò, thesaurum obtineas, in felici æternitate reponendum? Sed quot dies & menses (ut momenta taceam) fluunt frustranea? quot à tempore usûs rationis ad horam hanc, quâ ista legis, sunt perditæ horæ vanis discursibus, lusibus, jocis? quot dormiendò extra ordinatum solidumque tempus? quot comedendò & bibendò ultra necessitatem? proh dolor! hæ horæ, quæ sine numero sunt, non alia in specie comparent, quàm septem illi miserissimi, *macieque confecti boves*, quos aspicere horror fuit Pharaoni. Vestis scissuram passa reparari potest, incensa do-
K 3
mus